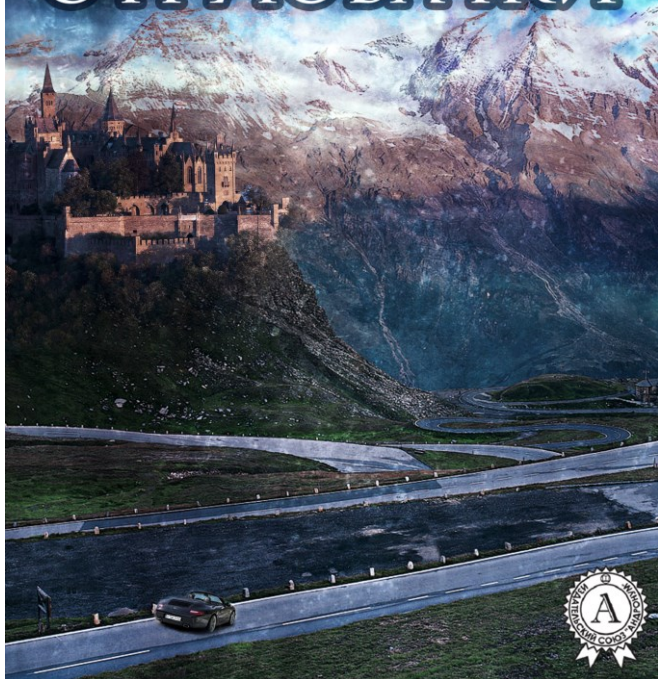

КАТЕРИНА БІБЧУК

ТАЄМНИЦЯ ЧАРІВНОЇ ОТРУЮВАЧКИ

Дизайнер Анна Брінкмен завжди віддавала перевагу розуму над почуттями, але все змінюється після її приїзду до старого замку. Вирішивши одружити на собі багатого спадкоємця, вона й сама згодом закохується, але не в свого обранця, а в таємничого дворецького Кларенса. На тому проблеми Анни не закінчуються: їй доводиться взятися до розслідування жорстоких вбивств, що сталися в замку, відрізаному від світу. Все це якимсь чином пов'язане з давно померлою імператрицею Теофано — звабницею і отруювачкою, чю історію дізнається Анна. І коли врешті решт розкриваються всі таємниці, виявляється, що ці події деким умисно зрежисовані...

Катерина Бібчук
ТАЄМНИЦЯ ЧАРІВНОЇ
ОТРУЮВАЧКИ
Жіночий детективно-історичний
роман

Пролог

«...Не виказав Константин і великої мудрості в справах, що стосувалися безпосередньо його самого і його сина Романа, коли одружив його на якійсь Анастасо, дочці плебея з Лаконії, що тримав трактир у трущобах Царграду. Ця Анастасо по одруженню взяла собі ім'я Феофано, відзначалася вона приголомшливою вродою, а ще — справді диявольським характером. Перше, що вона зробила, ставши імператрицею по смерті Константина, якого, здається, отруїла, — це прогнала стару царицю Єлену і п'ять зовиць, чудово освічених царівен. Усіх вислала в монастирі. Згодом, народивши двох синів і дві доньки Романові, отруїла й чоловіка. Отруїла також узурпатора Романа Лакапина, потім вийшла заміж за чоловіка, старшого за неї на тридцять

років, через п'ять років зрадила його, допомгла коханцеві вбити, зробила свого коханця імператором, а коли той зрікся її й вислав з Константинополя, зуміла через вірних людей дати зрадливому імператорові повільно діючу отруту, і той незабаром вмер, висохши, мовби від насильного обпоювання оцтом...».

П. Загребельний «Диво»

Розділ 1

Стояв похмурий зимовий день. Автомобіль, злегка підстрибуючи на вибоїнах, повільно просувався пустельним шляхом. Уздовж узбіччя тяглися сірі, ледь присипані снігом поля. Вдалині височіли гори. Іноді, трохи урізноманітнюючи краєвид, вздовж шляху траплялися невеличкі заміські будиночки. Вони стрічалися вже деінде: скоро мало зникнути й це вряди-годі якесь людське житло. Далі лежала суцільна холодна пустка.

Незворотньо і невпинно на півночі росли гори, мовби прагнули проковтнути своїми чорними пащами-угловинами і весь довгий шлях, і сіре небо вгорі, й дивакувату чотириколісну прибуду...

Гори ті були дійсно високі, похмурі й мовчазні. Десь там, серед цих височин, і

знаходилося місце призначення — замок, куди Анну, що ось тепер їхала в автівці, повсякчас звіряючи шлях з мапою, запросили в якості такого собі ультрасучасного архітектора-дизайнера зі звичним завданням: визначити загальний вік замку і об'єм робіт, необхідних для його повної реставрації.

Анна вже давно переконалася, що її праця — невдячний труд. І, до того ж, малоприбутковий. Якби не та істотна сума, що її цього разу запропонували Анні в якості потенційного гонорару, вона ніколи й не подумала б їхати у таку далечінь. Однак, справи її фірми йшли аж ніяк не блискуче. Особливо останнім часом. Звісно, все ще не катастрофічно: і досі лишилося чимало багатіїв, які прагнуть вразити сусідів інтер'єром своєї оселі. Але конкуренція на дизайнерському ринку зростала, залучати до себе нових клієнтів ставало все важче, тож не можна було знехтувати цією нагодою, яка, до того ж, з'явилася ніби сама собою — хазяї замку зателефонували самі, ще й запропонували немалі гроші. А всім відомо, що гроші зайвими ніколи не бувають!

Тим не менш, навіть займаючись справах, що стосувалися великих грошей — як ось приміром зараз — Анна ніколи не забувала про власний комфорт. Можливо, влітку в цій місцині ще могло бути більш-менш приємно, але тепер, наприкінці

листопаду, така поїздка не викликала в Анни ані найменшого захоплення. Вона збиралася якомога швидше покінчити з усім цим, отримати гроші і — максимум через тиждень — повернутися назад, до цивілізації...

Врешті одноманітні поля скінчилися, і на обрії чітко вималювався замок. Гори, що геть затулили тепер обрій, надавали йому ще більшої величі та суворості.

Але товсті кам'яні стіни й суворі башти зовсім не додали ентузіазму Анні. Їй ставало моторошно від однієї думки, що тут напевно нема ні опалення, ні електрики, ні гарячої вод у кранах. Ця «заманлива» перспектива — замерзнути до смерті в старому замку — чомусь зовсім не припадала цій відважній мандрівниці до смаку.

* * *

Двері Анні відчинив дворецький, кинув на неї якийсь нібито оцінюючий погляд і запропонував пройти до вітальні, незрозуміло чому ледь всміхаючись. Подумки ж він відмітив наступне: «Шатенка. Років двадцять п'ять. Вдягнена у довгий старий плащ, потерті джинси. Красунею я б її не назвав. Дивиться на цей дивний світ своїми сірими очима безкомпромісно, а тому трохи жорсткувато, складаючи йому оцінку з математичною точністю...

Волосся безжально стягнуте в тугий вузол — так, ніби її нічого, крім роботи, тут не цікавить. Саме така, як треба... Та ба, яка спостережлива! Одрозуміла мій оцінюючий погляд, і як гордо й свавільно блиснули від цього її очі!».

Анна, тим часом, розгадавши погляд нахаби, і собі склала певне уявлення про дворецького: «Дуже неприємний чоловік. І, звісно, гірша за все ця його зухвала посмішка... Років йому на вигляд десь біля тридцяти п'яти. Високий, засмаглий брюнет. Як банально! Тримає себе зі мною підкреслено ввічливо, ніби... Ніби насміхається! Мій зовнішній вигляд його аж ніяк не обходить! Сам, напевне, нездара, коли й досі не знайшов нічого ліпшого за посаду дворецького в цій глушині... З самої посмішки видно, що непересічний негідник. В поганенькому детективі такі, як він, завжди виявляються вбивцями... Я його до себе дворецьким не взяла ні за які гроші! Я б взагалі одразу викликала поліцію, якби він лише спробував наблизитися до мого дому... Не заслуговує на увагу.».

Дворецький, а його звали Кларенс Мейрон, попри свої думки і посмішку, ввічливо звернувся до Анна:

— Міс Брінкмен, будь-ласка, почекайте тут. Зараз я покличу управителя, — а тоді, так само посміхаючись, вийшов з кімнати.

Анна ж, керуючись професійною звичкою, почала уважно роздивлятися все навкруги. Пізніше у своєму зошиті для нотаток вона зазначила наступне: «Це досить великий феодальний замок. Оточений ровом, що непогано зберігся. Двір у ньому з чотирма кутовими баштами, що були зведені десь у дванадцятому-тринадцятому столітті. Досить добре збереглися лише дві башти — західна і південна, але й вони вже перебудовані. Високі кам'яні стіни — масивні, позбавлені будь-якої витонченості, єдиною перевагою яких була колись здатність до витримування тривалої облоги. Посеред двору — житлова споруда: груба двоповерхова кам'яниця з маленькими ґратчастими вікнами. Є деякі підстави підозрювати її більш поважний вік, порівняно з баштами укріплень. Трохи далі — службові приміщення, які збудовані набагато пізніше і не становлять архітектурної цінності. Там мешкають слуги. Зовні на вцілілих баштах добре помітні сліди руйнування, а на центральній споруді — залишки численних косметичних ремонтів і перебудов. На мою думку, тут необхідна довга і ретельна реставрація...

...Власник не розуміє, що сучасні меблі і Середньовіччя — речі несумісні... На першому поверсі розміщується величезна їдальня з досить поганим освітленням. Стеля така висока, що губиться в темряві. Там невиразно видніє

старовинна люстра, вся в павутинні і без свічок. Дивно, як ще вона досі не обвалилася просто на голови гостям. На стінах — електричні лампи, а замість доречних тут гобеленів — полотна художників-експресіоністів. Зберігся старовинний обідній стіл. Вітальня ж геть уся облаштована у сучасному стилі... На другий поверх ведуть сходи з поруччям червоного дерева. Поруччя дійсно гарне й колись вартісне, але тепер вже досить сильно попсоване часом і паразитами.

На мою думку, тут усе треба облаштувати саме в середньовічному стилі — це було б доречно і вишукано водночас... Або ж обклеїти кам'яні стіни шпалерами в квіточку і встановити на ґратчасті вікна жалюзі. Але ж не обидва варіанти водночас! Особисто як на мене, краще б власник взагалі зруйнував замок і звів на його місці віллу. Це було б дешевше, ніж відновлювати те, що є, і більше, мабуть, відповідало би смакам господаря. Хоча, загалом, це його особиста справа. Хай робить, що хоче. Мене ж зараз цікавить тільки те, як швидше закінчити роботу, отримати обіцяні гроші й поїхати звідси. Тож варто починати!»

Таким було перше враження Анни від замку. Перше, але не остаточне. Наступні сторінки зошита Анни містили найдетальніший опис будівлі й майоріли технічними термінами. Однак, навряд чи подібна інформація може становити хоч якийсь

інтерес для тих, хто хоче почути історію, тож з Вашого дозволу ми її минемо.

* * *

Не збігло й п'яти хвилин, як до вітальні ввійшов управитель Стівен Макферсон. Це був ще не старий чоловік років п'ятдесяти. Після стандартних вітань, що їх вимагала елементарна ввічливість, він сказав:

— Хазяїн висловив побажання, щоб ви приступили до роботи якомога швидше.

— Зрозуміло. Я почну сьогодні ж.

— Чудово! Сара покаже вам вашу кімнату.

Сарою звалася приваблива рудоволоса служниця, яка вже чекала на Анну біля сходів нагору. Анна вже збиралася піти слідом за нею, коли раптом містер Макферсон додав:

— І ще одне маленьке побажання... Розумієте, зараз у замку гостюють друзі містера Брейвермена. Звісно, товариство маленьке, але вишукане, так би мовити... Тож не могли б ви бути якомога менш помітною? Звісно, якщо вас це не дуже обтяжить... Хазяїн щедро віддячить...

— О, звісно! Я цілком вас зрозуміла. Вони навіть не здогадаються, про мою присутність, — з готовністю відповіла Анна.

Але подумки вона була значно менш люб'язною і висловила цьому чоловікові все, що вона думає про людей з вищого світу, їхні нікчемні правила і смаки, сказала, що вона вільна людина і ніхто не має права її до чогось присилувати, грюкнула дверима та пішла геть. Спокуса вчинити так дійсно була дуже великою, але Анна вчасно згадала, що платня за цю роботу аж ніяк не нікчемна. Тепер легко стримавши себе, вона мовчки пішла за служницею нагору. Але ж з якою насолодою вона б вчинила інакше! І, повірте, насправді могла б вчинити, якби не... Якби не гроші!

Залишалося заспокоїти себе думкою, що колись вона так і зробить. Може, коли сума буде меншою? Або... Не важить. Колись, але не тепер.

Розділ 2

Анна провела в замку вже кілька днів. Майже весь свій час вона присвячувала роботі: оглядала замок, робила креслення і вимірювання, складала план реконструкції. Словом, була на стільки зайнята, що майже не звертала уваги на мешканців замку (хоча й намагалася, по можливості, не дуже часто впадати їм у вічі). Вони — ті люди з вищого світу — щось собі метушилися, снідали-обідали, ходили на прогулянки в гори, або годинами

розмовляли в теплій вітальні про безглузді дурниці. Загалом, господарі й гості спершу зовсім не цікавили Анну, а ось замок — навпаки.

Спочатку замок зовсім не сподобався Анні. Їй більше припадали до смаку вишукані французькі споруди 15–16 століть. Але в цьому замку таки щось було — щось дійсно особливе. Можливо, вся справа в тому, що ця споруда була набагато старша за тих своїх легковажних французьких тезок. Цей замок мимоволі примушував себе поважати. В ньому відчувалася сила, якась магія грубих стін і кам'яної підлоги, відшліфованої до блиску ногами тисяч невідомих пращурів.

Анну цікавили ті люди — колишні жителі, — їх спосіб життя, долі, думки. Вона могла, ледь примруживши очі, легко уявити собі цей замок багато віків тому. Анна ніби бачила тодішніх його мешканців: граційних жінок у вишуканих, оздоблених коштовними каменями сукнях, біля каміну з шовковим шитвом у руках, та мужніх, хоробрих чоловіків, що тільки-но повернулися з полювання і святкують вдалу пригоду в теплому затишку вітальної кімнати.

Анні подобалося лагідно торкатись шорстких кам'яних замкових стін, ніби долучаючись до того життя, яке, мов гаряча молода кров, шаленіло, пульсувало в ньому віків тому і яке вже давно пішло в небуття...

Анна бачила багато замків, але тільки цей зміг торкнутися якихось потаємних, невідомих навіть самій струн її такої суперечливої душі. Й вона незчулася, як полюбила цей замок. Полюбила так, як не любила жодне з тих чудових місць, що їй будь-коли доводилося бачити. Полюбила врешті навіть більше, ніж могла б любити свій рідний дім, хоча й сама не розуміла за що.

Якось вночі, лежачи без сну, Анна спіймала себе на думці, що непогано було б, якби цей замок належав їй... Так, справді дуже непогано. Але, на жаль, цілком неможливо. Замок — це не така річ, яку можна, приміром «позичити» або купити в супермаркеті... Ні, скоро вона поїде звідси, і не бачити Анні Брінкмен цього замку ніколи — так само, як власних вух без дзеркала...

І, раптом, на неї зійшло осяяння. Хазяїн замку багатий. В нього є син. Вона вже бачила його і дійшла висновку, що він досить привабливий... А ще не народився чоловік, який би зміг встояти перед чарами жінки! Особливо, якщо вона розумніша за нього і не закохана до безтями.

В голові Анни блискавично почав складатися план... Так, все має вийти. І вийде... Неодмінно вийде! Вона одружить його на собі і матиме все, чого будь-коли бажала! Звісно, раніше вона мала вже кілька можливостей вийти заміж, але, прагнучи зберегти самотійність, з них не скористалася. Але

мільйонер з замком — це був би найкращий з усіх тих можливих варіантів. Заради цього, вважала Анна, варто було ризикнути власною свободою. Безліч поколінь жінок чинили так само, а то й гірше! З іншого боку, хіба ж є щось варте відрази в тому, щоб керуватися розумом, а не серцем, у виборі чоловіка?! Отож-бо!

Вже засинаючи, Анна прошепотіла: «...Неодмінно так і вчиню. Треба лише...».

Прокинувшись вранці, вона пам'ятала тільки, що вирішила розпочати сьогодні якусь важливу справу... Але ж яку саме?

— А, ну, звісно, — врешті згадала Анна, розглядаючи своє відображення у великому дзеркалі в ванній кімнаті. — Це та дрібниця з замком... Місіс Брейвермен, місіс Анна Брейвермен... Непогано... Володарка великого маєтку... Погляньте на неї — це леді з вищого світу! Не абищо: дружина — кого б ви думали — того самого... — Вона зайшлася веселим сміхом і додала:

— Видно, не перевелися ще прекрасні принци. Думаю, він — це саме те, на що цілком може розраховувати дочка вуличного художника.

Було вже надвечір, коли Анна зійшла до вітальні. Останні кілька годин вона провела перед дзеркалом і тепер, насилу відірвавшись від нього, була абсолютно впевнена, що виглядає просто чудово у своїй чорній вечірній сукні зі спокусливим декольте на спині, з гарною зачіскою і бездоганим макіяжем.

Тепер їй хотілося швидше знайти Грегорі Брейвермена і по-справжньому познайомитися з цим, як виявилось, козирним женихом. Та зараз, на жаль, у вітальні нікого не було. Нікого, крім дворецького. Цей нахаба сидів там на канапі й курих дорогу сигару, яку, без сумніву, поцупив у хазяїна. При появі Анни він і не подумав встати їй назустріч, а, навпаки, продовжував огидно її роздивлятися — так, ніби весь замок, а разом з ним і сама Анна на додачу, були його одноосібною власністю.

Анна, вмить оцінивши становище, хотіла якнайшвидше залишити вітальню, але було вже запізно: дворецький підвівся, попрямував до неї і зупинився якраз біля дверей у хол, тим самим відрізавши милій дизайнерці шлях до втечі. Його мовчанка тривала недовго:

— Якщо мене не підводить мій зір, на який я ніколи не скаржився, то ви, мабуть, міс Брінкмен,

наша чарівна реставратор, — в кожному його слові Анні вчувалося глузування.

— Зізнаюся, — продовжував Кларенс Мейрон, — Одразу я вас не впізнав. Ваше сьогоднішнє вбрання таки трохи відрізняється від того лахміття, що, певно, є вашим улюбленим щоденним одягом попри його вельми похилий вік. Тож дозвольте офіційно вам відрекомендуватися. Я — Кларенс Мейрон, дворецький в найкращому значенні цього слова. І я завжди до ваших послуг.

Враження, яке склалося в Анни стосовно цього чоловіка під час першої їхньої зустрічі, тільки зміцніло від цієї його промови, і вона вирішила якнайшвидше позбутися такого товариства. Але містер Мейрон, не давши Анні ні слова вимовити, повів мову далі:

— Це буде, звичайно, жахливо безтактно з мого боку, але, сподіваюся, ви зглянетесь на мене й дасте мені відповідь на одне питання, так як вашого покірного слугу жорстоко мучить цікавість... Зараз ви зрозумієте, в чому корінь моїх страждань. Ви приїхали сюди в такому непримітному (м'яко кажучи) образі, абсолютно без будь-якого бажання подобатися: тільки робота й нічого більше. Подальше ваше перебування тут теж не відзначилося чимось цікавим: ви весь час ховались в темних комірках цього будинку і креслили ваші схеми. І ось сьогодні ви з'являєтесь тут і виглядаєте

ну просто як природжена леді від голови до п'ят!
Хоча я дуже добре розумію, що це лише маскування, я можу лише здогадуватися про його мету...

Тут Анна перебила його, виказавши своє цілком зрозуміле обурення:

— Та як ви смієте! Яке ви маєте право давати мені оцінку та й ще стверджувати, що я не леді?! Хто ви такий, врешті-решт!

Дворецький уважно спостерігав за Анною і весело посміхався. Потім сказав:

— Якщо ви прагнули здатися леді, то, треба віддати вам належне, це вам вдалося. І до того ж чудово вдалося! Але, якщо б ви раптом дійсно схотіли бути леді, Леді з великої літери, то (повірте моєму великому досвіду) подібне ні в якому разі вам не загрожує.

— То ви таки дійсно стверджуєте, що я — не справжня леді?!

— Саме так. Ви й самі це чудово знаєте. Але годі вже. Вся ця старомодна маячня — бути леді чи не бути нею = не має в наш буремний час ані найменшого значення. Я й дозволив собі потурбувати вас сьогодні зовсім не через це спірне питання...

Я знаю, ви зараз надзвичайно сердиті на мене, бо вам не подобається, коли хтось каже про вас правду — я не засуджую вас, найчастіше чути

правду нікому не подобається, — та й взагалі я сам вам не подобаюся, але, незважаючи на це... Я знаю, вас цікавлять ті люди, котрі колись жили в цьому домі або пов'язані з ним. Так ось, я можу дещо розповісти вам про них. Якщо ви зайдете до мене сьогодні після того, як скінчите грати роль леді, то почувєте історію про одну не менш чарівну жінку, яка колись була імператрицею Візантії. До того ж, це буде не просто оповідання, а цілісінька правда. І я розповім все саме так, як було насправді, можете бути певні. Я навіть дам вам книгу про неї, написану її нащадками десь у дванадцятому столітті. Тут десь є й портрет цієї жінки. Думаю, ви його скоро побачите...

Хоча, звісно ж, ви не прийдете, так як вас лякає товариство чоловіка, який знає вашу жахливу таємницю (що ви — не леді, я маю на увазі, а не те, що минулого літа ви закопали мертве тіло сусідки у власному садочку абощо), а тому я легко зможу вгадати й усі ваші думки.

До самого кінця його промови Анна була впевнена, що й не подумає заходити до нього, зараз же суворо йому відмовить і піде собі геть. Але коли він скінчив... Адже, якщо вона тепер не прийде, цей нахаба ще більше впевниться у своїй правоті щодо низького ступеня її шляхетності й розповідатиме про це на кожному кроці! А ось дурні плітки були зараз Анні ну зовсім ні до чого:

вони могли зіпсувати весь її хитромудрий план. Тож, зробивши над собою ледь помітне зусилля, вона відповіла:

— Чому ж, я зайду до вас на кілька хвилин. Але тільки для того, щоб довести хибність вашого припущення.

— Не сумніваюся, — посміхаючись, відповів Кларенс Мейрон.

Анна нарешті залишила вітальню і пішла шукати сина господаря, все ще закипаючи при самій думці про те, що посмів наговорити їй цей негідник-дворецький. Звичайно ж, вона б із задоволенням більше ніколи його не бачила! «Таке він має право так нахабно себе поводити зі мною! Той, хто сам ніщо, пусте місце, нуль!.. Непогано було б переконати якось містера Брейвермена звільнити його... Так, це було б саме те, що треба... Тільки хай спочатку Грегорі закохається в мене, а тоді вже все буде, як я скажу!»

* * *

Незабаром Анна таки знайшла Грегорі Брейвермена. Він розбирав книжки, що геть заповнили полиці й шафи у бібліотеці. Вона назвала своє ім'я, а тоді висловила кілька зауважень стосовно стану замку, не забуваючи, однак, при цьому якнайпривабливіше посміхатися. Для того,

щоб зацікавити Грегорі, який відверто нудився в колі друзів свого батька, цього виявилось навіть забагато. Вже за кілька хвилин він щиро жалкував, що не познайомився з цією милою дівчиною одразу, яка вона приїхала до замку. Ще трохи згодом Грегорі запропонував Анні відрекомендувати її гостям. Анна не мала нічого проти. Тож вони разом пройшли до вітальні, де вже зібрались гості містера Брейвермена, розважаючи одне одного пустопорожніми балачками, щоб якось згаяти час, який лишився до вечері.

Тепер у Анни з'явилася можливість краще їх усіх роздивитися і скласти про кожного певне враження. Ці перші зауваження Анни були досить поверховими, однак, знаючи свою основну ціль, вона просто не бажала витратити увагу на сторонніх, на її думку, осіб:

«Хазяїн — Джек Брейвермен. Років шістдесяти. Це сповнений сил і енергії життєрадісний ірландець. Типовий господар заможного родинного маєтку: душа будь-якої компанії — байдуже, чи то прості робітники, чи нові дворяни. Зовнішність його нічим особливим не відзначається, якщо не брати до уваги без найменшого натяку на сивину яскраво-руде волосся, яке він отримав від пращурів і передав синові Грегорі.

Полковник Максвел — давній друг і майже одноліток містера Брейвермена. Отримав поранення на війні і тепер ходить з паличкою, але не злостивий.

Андре Сімс — гарненька (не красуня) брюнетка років двадцяти трьох. Одягається в безглузді довгі сукні сумнівного походження, які дуже нагадують бабусин антикваріат. На думку декого, мабуть тримається як справжня леді. Певно, нудна до смерті.

Марк Фаррел — років тридцяти. Досить привабливий блондин. Журналіст і за професією, і за покликанням. Трохи метушливий, але, кажуть, відомий у своїх колах, ба, навіть, перспективний. Але поки що геть без статку, тож не вартий уваги.

Мередіт Уолер — дуже далека родичка містера Брейвермена. Мабуть, приїхала сюди зі сподівання розкрутити старого на кілька тисяч. Всі тут саме це про неї й думають, тільки не зізнаються. Близько п'ятдесяти п'яти років, не заміжня. На вигляд набагато старша. Певно, вона містеру Брейвермену — як кістка в горлянці. А, загалом, це досить тиха і сумирна бабуся. Весь час сидить у кріслі і щось сконцентровано плете — чи то рукавички, чи мо-й шкарпетки — так, ніби нічого більше її не цікавить...

Розділ 3

Після вечері Анна тихенько прослизнула до кімнати Кларенса Мейрона і обережно причинила за собою двері: в неї не було ані найменшого бажання бути кимсь поміченою.

Кімната дворецького знаходилася на першому поверсі поряд з кімнатою Стівена Макферсона — ці двоє були єдиними з усіх слуг, які, за старою традицією, мешкали в замку разом з господарями, а не у службових приміщеннях, як решта прислуги. Анну трохи здивував інтер'єр цієї кімнати: ніяк не можна було б сказати, що це — кімната всього-на-всього пересічного дворецького. Тут стояли дорогі сучасні меблі, витончені й також недешеві дрібнички виділи на каміні, і якісь картини, підозріло схожі на оригінали, прикрашали ці зовсім не обшарпані стіни.

Кларенс Мейрон вже чекав на Анну. Коли вона увійшла, дворецький сидів на стільці біля письмового столу, знову ж таки з дорогою сигарою. Помітивши Аннине здивування, він усміхнувся і сказав:

— Бачу, вам подобається моя кімната. Нічогенька, правда? Одразу впадає в око, як високо цінують господарі працю старанного дворецького...

— Еге ж. Дуже цінують. Може й більше навіть за власних гостей. Чим, цікаво, ви заслужили таку безмежну вдячність?

— Міс Брінкмен, змушений зазначити, що ви порушуєте всі правила світського тону! Вже при третій нашій розмові ви дозволяєте собі допитувати мене, мов якійсь слідчий. Щоб виправитися, зараз вам слід збрехати, що це через те, що я — непересічна людина і тому дуже вас зацікавив. Від подібної відповіді я маю зашарітися і, зовсім втративши голову від ваших чарів, добровільно здатися на милість переможниці.

— Ще чого! Я маю на увазі, що застосую до вас свої, як ви сказали, «чари» хіба що на смертному одрі. Але ніяк не як не раніше.

— Яке полегшення! — вдавано зітхнув дворецький.

— А ви, я бачу, добре обізнані в тому, як зазвичай діють слідчі?! Що, мали можливість спізнати це на вашій власній дорогоцінній шкурі? — «співчутливо» поцікавилася Анна.

— Ай-яй-яй. Це мені за те, що назвав вас неледі. Добре. Винен. Як натура благородна, одразу прошу за це пробачення і пропоную укласти перемир'я.

— З якого це дива? Хіба що, коли ви візьмете свої слова назад.

— Краще я зроблю вигляд, що не почув вашої великодушної пропозиції. Просто нічого не кажіть! Інакше-бо ми посваримось раніше, ніж дійдемо до суті. Це взагалі не виховано — переривати співрозмовника... Значить, ви таки прийшли? Хоча, загалом, я в цьому ані секунди не сумнівався.

— Так, я прийшла, але дуже ненадовго. Я просто подумала, що ваша інформація може бути корисна для реставрації замку...

— І, звісно, головним чином для того, щоб задовольнити вашу безмежну цікавість. Я вгадав?

Анна вирішила за краще промовчати, так як саме цікавість і була головною причиною її появи тут. Дійсно, Анну надзвичайно інтригував цей нахабний дворецький. Він цікавив її навіть більше, ніж вона ладна була собі зізнатися.

— Ну що ж, можливо те, що я вам розповім, справді має деяку історичну цінність, а також певне відношення до цього дому... — казав, тим часом, Кларенс Мейрон. — Нещодавно, впорядковуючи (він вклав у це звичне слово трохи інший зміст) книжки у бібліотеці, я випадково натрапив на один цікавий екземпляр, який, якщо не помиляюся, датується дванадцятим століттям. Якщо простіше — це дуже стара рукописна книга. Писана ще латиною. Я трохи знаю цю мову, як це не дивно для звичайнісінького дворецького. Тож я взяв на себе сміливість перекласти її. У ній йдеться про

імператрицю Візантії Феофано. Книжка має влучну назву — «Чарівна отруювачка». Події, зображені в ній, справді мали місце багато віків тому. Загалом, ця книга дуже відрізняється від решти відомих нам історичних книжок і в дечому навіть суперечить офіційній версії того, як розгортались події. Можливо, це пов'язане з тим, що вона призначалася виключно для сімейного вжитку, для збереження історії визначної пращурки, так би мовити, тож в ній не мало бути місця жодним таємницям. Тож, думаю, вона повинна вас зацікавити.

— Взагалі-то, зараз у мене немає ні часу, ні бажання читати про події майже тисячолітньої давнини. Це взагалі не мій фах: я не історик. Більше того, я ніколи особливо не захоплювалася історією Середніх віків.

— Так. Зараз ви дуже зайняті, — сказав, посміхаючись, дворецький. — Але, як я вже сказав, ця книга дуже незвичайна і оповідає не так про історичні події, як про особисте життя імператриці Феофано. Тож я все таки відважуся трохи вам її почитати. Якщо ж щось не сподобається, то ви вільні піти геть будь-якої секунди. Не я автор цього писання, тож не ображуся, якщо й останній слухач врятується втечею.

І він почав читати. Анна збиралася одразу втекти звідси, але містер Мейрон читав досить

виразно, та й сама розповідь виявилася не такою вже й нудною. Тож вона зосталася...

Чарівна отруювачка

Звернемо погляди свої до давньої історії роду нашого, що початкований був у переломний, буремний час — пору становлення того світу, в якому ми живемо зараз. Хтозна, яким би було наше сьогодні, якби певні події тоді не трапилися, а, натомість, мали б місце інші...

Світ наш тоді був обмежений. А його оточувало щось безмежно-невідоме. Чи подолали ми хоч трішечки цю невідомість, чи лише відсунули-віддалили від себе? Ми прямуємо далі, але чи далеко нам до вічності...

В ті часи, про які піде мова, центром світу залишався Константинополь. Стольний город великої імперії, головний культурний центр Європи, місце скупчення найрізноманітнішого люду: майстрів, ремісників, купців, монахів, бідноти, знаті... Просто гарне галасливе місто... Чудові храми, церкви, вулиці, сади... Бідність і злиденність витіснена або взагалі за межі міста, або на його околиці. Стовпотворіння, юрби зівак в очікуванні тріумфальних процесій, святкувань, видовищ. Безперервно прибувають торгові кораблі до його пристаней, з ранку до ночі тривають

ярмарки... В самому серці міста — чудовий храм Святої Софії. Віряни їдуть з найвіддаленіших куточків імперії для того лише, щоб раз глянути на нього... Часто вулицею в оточенні охорони проїжджає знать, викликаючи розкішшю своїх шатів і величним виглядом захоплення у натовпу... Таке це місто у сьйві самозакоханості, і хто не бачив його, той втратив півжиття.

Але не святом суцільним повнилося тодішне життя. Це був жорстокий, буремний час... Час кровопролитних воєн, безглузких убивств, епідемій, від яких зникали цілі міста. Людей часом так засліплювала віра в Бога і в імператора, як його намісника на землі, що вони ладні були піти на будь-яку ницість, аби лише догодити царю. Імператори ж не мали ні в чому заборони, адже вони — «помазаники Божі»...

* * *

У Константинополі в той час було два імператори: Константин Багрянородний, який, як кажуть, відзначився здебільшого тим, що написав книгу про те, як управляти державою — ця книга стала у пригоді не одному поколінню майбутніх імператорів (хоча він сам, як переконливо свідчить ряд джерел, так і не набув у цьому мистецтві потрібної майстерності) і Роман I Лакапин, який

дійсно намагався зміцнити державу і запобігти повному розоренню селян (але цим його позитивним задумам так і не судилося вповні здійснитися).

Імператори оточували себе розкішшю, євнухами, радниками, шпигунами. Вони часто показувалися з безпечної відстані народу, були присутні на стратах, церковних службах та різноманітних святкуваннях і, звичайно ж, час від часу примушували себе займатися державними справами. Життя звичайних людей цікавило їх не більше, а, може навіть і менше, ніж життя дрібних комашок. Так завжди буває доти, доки люди не примудряться якимсь вельми неприємним для владців способом нагадати про своє існування. Але тоді ще не настав для цього час, бо народ християнський багатотерплячий.

Власне жителі Константинополя аж ніяк не вели таке злиденне життя, як селяни, котрі на той час вже майже повністю позбулися землі й опинилися в залежності від знаті. Перебування в Константинополі імператорського двору потребувало розвитку найрізноманітніших ремесел: імператори та їхній почет постійно щось будували і перебудовували, та й утримання самих імператорів вимагало безлічі прислужників і челядників. Працьовита, здорова тілом людина не бідувала б у ті часи в Константинополі. Навіть жебраки

примудрялися заробити великі статки завдяки показній щедрості знаті та зовсім не збиралися змінювати свій «незавидний» фах.

Візантія мала досить сильну армію, Константинополь був оточений міцним муром — людям дійсно не було чого стерегтися зовнішніх ворогів. На той час Візантія хоча і втратила внаслідок частих воєн значний клопоть своєї території, але продовжувала інтенсивно розвиватися, не маючи поки що в цілому світі гідного себе супротивника.

Всім відома проста залежність: чим краще живе народ, тим більше грошей він може і готовий витратити на розваги. В трущобах Константинополя рясно розрослися першообрази того, що в наш час одержало назву «трактир» і суміщає в собі місце, де можна чимось підживитися, і прийнятну оселю на певний час.

Найвищим попитом серед більш-менш пристойних закладів цього типу користувався трактир якогось Георгія. Власне, сам трактир був звичайнісіньким. Незвичайною була лише донька того самого Георгія, яка зазвичай допомагала батькові у кухні. Вона була напрочуд гарна — це визнавали всі: чорне хвилясте волосся, біла, ніби мармурова шкіра, коралові вуста, чорні брови і чорні ж бездонні очі. В тих очах часом проглядало щось таке, визначення чому не міг дати жоден з

чоловіків, які бували у трактирі, але, безперечно, це щось знову і знову примушувало їх вертатися туди у безоглядній надії перехопити ще бодай один погляд дивно-чорних очей... Звалася ця мила окаста особа Анастасо, і було їй щось біля п'ятнадцяти літ від народження — вже майже доросла дівчина.

Майже всі ті, хто будь-коли бачив її, вважали Анастасо найчарівнішою з усього жіноцтва бідняцького Константинополя. Постійні відвідувачі трактиру — всі без виключення — рано чи пізно закохувалися в неї — точніше в її надзвичайну зовнішність, в її чарівливість, в її життєрадісність. Власне, вони бачили в ній лише те, що хотіли знайти, або, вірніше, тільки те, що вона люб'язно дозволяла їм розгледіти. Нікому з них і на думку не спало б, що все те — лише показна гра, крихка зовнішня оболонка, здатна щомиті дати тріщину, виказавши внутрішню суть. Загалом, це їх особливо й не цікавило.

* * *

Матір Анастасо прийшла зі своїм племенем із віддаленого куточку Азії. Це було вільне, мандрівне плем'я, яке не знало володаря на землі. Важко сказати, з чого вони існували. Мабуть, з крадіжок, дрібного шахрайства і ворожіння. Тому й не

затримувалися ніколи надовго в одній місцині. А ще тому, що просто не уявляли свого життя без мандрів...

Мати Анастасо була однією з найкрасивіших, найхоробріших і найволелюбніших дівчат того племені. Вона покохала Георгія, лише раз зустрівши — інакше просто бути не могло. Заради нього вона залишила рідне плем'я і оселилася в гамірному Константинополі, прийнявши всі звичаї і релігії візантійців та всіма силами приховуючи своє сумнівно-підозріле походження. Лише в глибині своєї незбагненої душі вона не прийняла християнства. В неї був свій бог — повелитель нескінченних мандрів, володар, котрий не вимагає жертв, молитов, посередництва церкви, покаянь, бог, який і так усе бачить, знає все краще в людині і розуміє її вчинки, якими б вони не були, без усіляких пояснень і виправдань. Та жінка ніколи не вважала, що бог може і, головне, повинен, усе сам за неї зробити, варто їй лише цього в нього добре попросити. Вона вірила, що тільки завдяки своїй волі і власним зусиллям, вона може отримати все, що захоче. Бог же, як вона вважала, є тільки для життя після смерті. Цьому вона й навчала Анастасо, яка з раннього дитинства була повністю віддана під опіку матері. Можливо, саме ця обставина й визначила всю майбутню долю дівчинки. Та мати не вірила в долю, а лише у власні сили. Саме

наймення — Анастасо — було співзвучне йменням рідного племені. Мати навмисно обрала його, щоб донька ніколи не забувала про свої корені.

Крім зазначених особливостей, ця небуденна жінка дуже добре розумілася на різних отрутах, а також на приворотних і відворотних зіллях. Ці знання вона одержала від бабусі, за якою все життя міцно трималася слава вправної чарівниці. Приховати подібні вміння було важко, а знищити — неможливо. Тож до матері Анастасо з усього міста приходили люди. І, якщо жінка вважала, що їм можна довіряти, то, за певну плату, вони отримували в домі батьків Анастасо допомогу.

Розпізнавати і користуватися найрізноманітнішими отрутами мати з дитинства навчала й Анастасо:

— Якщо хтось вчинив тобі щось зле, або просто стає на перепоні у чомусь, просто дай тій людині зілля. Своїм вчинком ти лише зробиш їй послугу: вона почуватиметься значно краще там, за межею. Крім того, якщо ти лишиш їй життя, хто ж захистить тебе саму від її підступності? Ніхто. Лише ти сама... Отруту вибирай ретельно, бо люди хитрі... Бога ж не бійся: цим ти не накличеш на себе його гнів.

Дію отруту мати вирішила показати доньці на їхньому сусідові, який завше вороже ставився до їхньої родини і неодноразово лякав малу Анастасо

жахами пекла. Християнське оточення таки далось
знаки, і дівчинка дуже боялася, що Бог, у випадку
смерті сусіда, наśle на їх із матір'ю страшну кару,
мо-й, навіть, смерть. Але точно у визначений день
сусід раптово помер, а дівчинка, звісно ж, лишилася
жива й здорова. Відтоді Анастасо почала в усьому
беззастережно вірити матері.

* * *

Мати була для Анастасо найважливішою
істотою у світі. Дійсно, саме мати, яка віддавала
дитині душу, а не батько, який так рідко знаходив
хвильку для родини. Дівчинка іноді взагалі
забувала, що він — не просто частина оточення, а
рідна для неї людина. Але для щастя Анастасо тоді
треба було зовсім мало: аби лише мама була поряд.

Прошло багато років, перш ніж солодкі
дитячі спогади Анастасо втратили свій блиск і
кольори. Однак, один день з того далекого
минулого назавжди закарбувався в її пам'яті в усіх
найдрібніших деталях і спогад про нього решту
життя мучив Анастасо, ставши для неї жахливим
кошмаром.

Була весна. Такої до лиха прекрасної весни
Анастасо більше ніколи не доводилося бачити:
блискуче, до осліпу, небо, розквітлі дерева, море
цвіту на землі, мов чарівний килим... Вони вдвох з

матір'ю гуляли за містом. Сліпуче сяяло сонці. В його променях мати Анастасо здавалась ще прекраснішою, ніж будь-коли досі.

Теплий, з духмяними пахощами вітер, зривав з матеріної голови незручний головний убір і грався, куйовдячи її довжелезне чорне волосся. Здається, зараз вона зрине у просякнуте сонцем повітря і полетить, полетить... Мати сміється і втікає від малої Анастасо. Ось-ось ще мить і вона наздожене, опиниться у найнадійніших у світі обіймах — обіймах матері. А потім вони підуть додому, і разом готуватимуть на кухні харч для відвідувачів. Мама буде розповідати щось веселе, і похмура кухня засяє всіма барвами казки. Спати вкладуться вони поряд, міцно обійнявшись. І день завтрашній буде ще прекрасніше, ніж той, що сьогодні. З передчуттям цього вона й засне і буде бачити яскраві фантастичні сни, де вона літатиме, разом з мамою...

Сонце на луці все ще сліпить очі... Через це важко розгледіти постать вершника в дивному одязі — схожий дівчинці доводилося бачити лише у материній скрині. Мати робить дочці знак, щоб вона трохи погуляла сама, а сама підходить до чоловіка. Вони про щось розмовляють. До Анастасо, яка зриває квіти, долинає стурбований голос незнайомця і геть спокійний голос матері. Отже, нема чого хвилюватися. Розмова їхня дивна.

Анастасо не може добрати її суті з почутих уривчастих фраз, але повністю довіряє заспокійливому тону матері: «Я не поїду» — «Це безглуздо. Вони вже чекають. Тікайте.» — «Смерть ніщо, я впевнена в цьому» — «Але чому...?» — «Поглянь на неї. Яка юна, чи не так, але ж яка прекрасна. Вона стане видатною... Хіба ж будь-яка мати не піде на все заради щастя рідної дитини?! Прощай. Дякую тобі. Я завжди буду пам'ятати про твій вчинок — завжди, поки зможу». Вершник ніби через силу рушає геть. «Мила моя, сонечко, нам час вертатися. Нас вже чекають». «Хто чекає, мамо?» «Наша доля, сонечко.»...

Вдома на них чекали солдати імператора і, звинувативши в чаклунстві, що призвело до загибелі кількох людей, матір Анастасо, забрали її з собою.

Відтоді Анастасо більше ніколи не бачила своєї матері. Пізніше, ой, набагато пізніше, коли вона вже виросла, Анастасо дізналася, що та була страчена.

«Доню, згадай про свій рід, про свою гордість! Припини благати цих людей відпустити мене. Твої страждання для них — ніщо. Так має бути, і так буде! Прощай, сонечко, і пам'ятай, незважаючи ні на що: ми ніколи не помremo. Ми з тобою вічні, як світ...», — останні слова матері, що без вагань

дозволила повести себе на смерть, назавжди закарбувалися в серці Анастасо.

Після тієї злочасної події, Анастасо заприсяглася в душі, що вона всіма можливими засобами буде добиватися і, врешті-решт, досягне такого становища в суспільстві, коли ані солдати, ні імператори та й взагалі ніхто в цілому світі не зможе заподіяти їй шкоди. Досягнувши такого становища, вона, тим самим прагнула помститися тим, за чийми законами була страчена її мати. На той час Анастасо ще не виповнилося семи років.

Пізніше багато чого змінилося і в самій Анастасо, і навкруги неї, але ця обіцянка і пекуча ненависть до правителів — сповита навіки разом із прагненням опинитися на їхньому місці — назавжди закарбувалися в її серці.

* * *

Батько Анастасо, хоч і не мав можливості зазирнути доньці в душу, все ж мав деякі підозри щодо того, яка в неї вдача. Зазвичай з батьком Анастасо грала роль покірного ягнятка, намагаючись не суперечити йому ні в чому. Але від його пильних очей їй так і не вдалося приховати той вогонь, який спалахував у її огляді щоразу, як щось робилося всупереч її волі. Саме ці спалахи дуже лякали Георгія, нагадуючи про дикий вогонь

очей її матері, який врешті-решт і довів його кохану дружину до згуби... Він просто не міг дозволити, щоб подібна доля спіткала і його єдину дочку.

На думку Георгія, ймовірним способом змінити майбуття доньки на краще могло стати одруження Анастасо з багатим чоловіком, поруч з яким вона б ніколи не знала злиднів і важкої праці. Любов прийде потім — так завжди буває, думав собі Георгій. Важко буде лише знайти такого чоловіка, який би зміг погамувати шалений норв Анастасо. Особливо, якщо час не жде. Але якщо пощастить... То всі будуть задоволені! От взяти хоча б купця Анастасія. Цілком поважна людина...

Врешті-решт Георгій таки зупинив свій вибір на заможному, хоча й немолодому вже купці Анастасії. Можливо, саме він — це те, що треба. Певно ж, що за згодою купця діло не стало — він теж був у числі шанувальників вроди дівчини. Але залишалось найголовніше — сказати про це Анастасо. Усвідомлюючи можливість бурхливої реакції, Георгій відкладав цю вирішальну розмову як міг, відкладав доти, доки відкладати стало нікуди...

Анастасо досі вперто не бажала розуміти батькових прозорих натяків щодо необхідності й беззаперечної важливості заміжжя, тож одного вечора він сказав їй все прямо, тоном, що не допускав заперечень:

— За тиждень ти вийдеш заміж за купця Анастасія. Все вже вирішено, ми уклали угоду. Він буде тобі підходящим чоловіком... До того ж Анастасій багатий, та ще й закоханий в тебе так, що ладен узяти без посагу.

Однак, такого безцеремонного втручання в її особисті справи Анастасо вже стерпіти не могла. Вона була ще надто юна і зопалу скинула маску:

— Оце вже ні! Нізачо в світі! Ти мене не примусиш! Не маєш права! Я краще вб'ю його, ніж піду за нього заміж!

— Ні! Таки підеш! Я твій батько, і ти зробиш те, що я тобі накажу! Я краще знаю, що для тебе найліпше. Ти дурна і свавільна. Це не доведе тебе до пуття. Маєш всі шанси скінчити так само, як матір! Її кінець був жахливим. А ти така сама, як і вона!.. Щоб запобігти найгіршому, я віддам тебе з Анастасія. Повір, для мене значно легше буде бачити тебе заміжною, ніж мертвою... Я так сказав, і так буде!

— А я сказала ні! — крикнула Анастасо і блискавкою шугонула геть з дому, хряснувши дверима так, що вони мало не злетіли з завіс.

«Вона отямиться, — думав зажурений батько, дивлячись на те місце, де ще мить тому стояла Анастасо. — Отямиться і погодиться зі мною. Повинна погодитися... Повинна...»

Анастасо ніколи не шукала дружби своїх однолітків. Можливо, вона взагалі не знала такого слова, як дружба. Зазвичай, її цілком задовольняло й те, що всі чоловіки навкруги захоплювалися нею і ладні були заради її прихильності піти на будь-що. Жінки ж, з якими її зводила доля — всі за виключенням матері, — найчастіше просто люто ненавиділи це відчайдушне дівча, відчуваючи у ньому небезпечну суперницю. будь-ким вона уникала, не маючи довіри ні до кого і з підвищеною підозрілістю ставлячись до всього чужого.

Єдиним, перевіреним роками другом Анастасо, другом дитинства, був Миколай. Батьки його померли, коли він був ще немовлям. Виховувала його тітка, яка жила в сусідньому з трактиром будинку — він вважав її за рідну і у віддяку піклувався до кінця її життя.

Одного літнього дня маленька Анастасо, нехтуючи заборону батька, знову гралася «у війну» з вуличними хлопчачками, і, відважно розмахуючи невеликою пласкою палицею ніби мечем, кликала своє «військо» до бою. Двірські хлопчачки шикувалися у шеренги, радо пристаючи на гру. Адже вона була їхньою володаркою, їхньою царицею!

Заме за цим вкрай захопливим заняттям і застав її батько:

— Анастасо! Я ж заборонив тобі гуляти тут з цими обідранцями! Хіба ти будь-коли бачила, щоб жінка грала в такі ігри! І де це ти знайшла таку грязюку, що вся в ній замурзалася! Бачу, таки доведеться тебе цього разу покарати! — і, схопивши Анастасо за руку, Георгій насильно потяг її додому. Вона щосили пручалася, вигукуючи крізь сльози:

— Ні! Пусти! Я хочу з ними! Пусти! Я хочу!

Миколай бачив усю сцену. Він тримався осторонь бурхливих «воєнних дій», але зі свого кутка уважно спостерігав за всім, що відбувалося. Він був лише на два роки старший за Анастасо, але вважав себе вже зовсім дорослим. Хіба ж він міг допустити, щоб при ньому били маленьку дівчинку, тим паче, коли вона — як і він — уся в грязюці і в геть подертій одежі! Тож він з рішучим і, як йому здавалося, грізним виглядом наблизився до Георгія і твердо сказав:

— Не кривдь її! Не маєш права! Відпусти, бо... Я вдарю тебе!

...Тоді їм дісталася обом. Але Анастасо запам'ятала назавжди той випадок, і Миколай став для неї другом — людиною, на яку вона могла покластися в усьому. Не раз і не два він потім виручав її, а коли підріс, став для неї справжнім

надійним захисником. Анастасо у відповідь теж ладна була піти на все заради нього. Він не міг визначити, коли встиг закохатися в неї. Часом йому здавалося, що це сталося того далекого літнього дня, коли вона грала у війну, а жовтогарячий пісок вулиць сліпив йому очі до сліз. Але іноді він був переконаний, що кохав її усе життя — ще задовго до того, як вперше побачив. Для Анастасо ж він ніколи не був ніким іншим, як тільки вірним старим другом, здатним зробити для неї будь-що — хай навіть ціною власного життя.

Саме до Миколая і прийшла Анастасо після розмови з батьком. Ні, не стільки поспитати поради. Просто пожалітися. Їй потрібна була лише підтримка і розуміння друга, а також деяка допомога у здійсненні її плану. А що такий план був, і що вона вже встигла продумати його в усіх деталях — про це можна було ні хвильки не сумніватися. Вислухавши її, Миколай сказав без найменшого вагання:

— Якщо хочеш, я можу вбити цього купця!

— Ні. Коли вже батько твердо вирішив віддати мене заміж, це не допоможе. Якщо помре купець, батько швидко знайде мені іншого нареченого.

— Тоді... Я можу вбити твого... — він замовк на півслові, але Анастасо зрозуміла, про кого мова.

— Ні. Навіщо ж його вбивати, — спокійно, але твердо промовила вона.

— Але ж ти не збираєшся виходити заміж за Анастасія?!

— Певно що ні. Як тобі взагалі могла спасти на думку така дурниця! Слухай, що я надумала: я втечу з дому. Просто візьму і втечу. Мені несила більше терпіти батькові дивацтва.

— Чудова думка! Ми втечемо разом. Я давно думав про це. Ще відтоді, як забрали... твою маму. Я вже навіть про всяк випадок нагледів будиночок на протилежному кінці міста. Навіть якщо твій батько знайде тебе, хоча я сумніваюся у можливості цього, я зможу тебе захистити. Думаю, я легко знайду там якусь роботу, а того, що зароблю, нам має вистачити на прожиття.

— Дякую. Та на це я не погоджуся. щодо будиночка — це слухна думка, а ось щодо заробітку... Я хочу і буду сама заробляти гроші. І, навіть вже знаю, як я це робитиму.

Повернувшись додому, Анастасо зробила вигляд, що скорилася волі батька. Вдоволений, він втратив пильність. І вже в наступну ніч Анастасо залишила рідний дім назавжди. Багато років по тому, випадком опинившись у цій частині міста, вона наказала зупинити ноші і довго вдивлялася у колись знайомі, але тепер геть інші квартали. Бідняки рідко мають змогу залишити щось по своїй

смерті. Так і трактиру Георгія на той час вже не лишилося і сліду. Люди навіть встигли забути, що такий колись існував. Замість дому — лише пуста, пуста у серці...

Батька свого їй більше не довелося побачити, не змогла вона навіть дізнатися, як склалася його доля. Просто Анастасо втратила забагато часу: слід батька встиг загубитися з-поміж тисяч інших нікому не потрібних старих. А тоді, тією десятою своєю весною Анастасо була надто юна, а, отже, ще дуже наївна. «Одна лише мама любила мене, — думала вона собі, — Одна в цілому світі. А вони забрали її в мене!».

Анастасо перебралася до нового, хоча й дуже убого житла, що його вдалося знайти Миколаю. Тепер щоранку вона, одягнута у лахміття і перемазана грязюкою, виходила на вулиці міста жебракувати. Лише дехто, особливо серед чоловіків, міг утриматися від того, щоб кинути кілька монет обірваній і дуже нещасній на вигляд, але від цього ще більш привабливій дівчині. Так, роль жебрачки чудово вдавалася Анастасо, і, навіть, як би міг сказати спересердя її батько, коли б побачив її посеред площі або під стінами храму з протягнутою рукою, — пасувала. Поза тим, Анастасо примудрялася заробляти навіть більше, ніж Миколай, який важко працював весь день, беручись за будь-яку важку роботу. Тож на життя

їм обом цілком вистачало. Звісно, не розкошували, але й з голоду не пухли, що, погодьтесь, головне.

Так Анастасо заробила свої гроші. Звісно, зароблені не надто важкою працею. Але тим не менш, Анастасо була дуже задоволена і навіть пишалася своєю «жебрацькою» вправністю. Адже гроші давали їй можливість ні від кого не залежати і чинити так, що як сама вважатиме за потрібне. Саме тоді у ній прокинулася жага збагачення, і вона вирішила, що колись таки матиме все, що тільки забажає. Мріяти було чудово, але починати діяти в цьому напрямку слід було якнайскоріше. По кілька разів на день Анастасо невтомно обходила всі численні церкви міста, намагаючись триматися біля будинків знаті, якнайдалі обминаючи халупи бідноти. Ні, гонитва за грошима не заповонила всю її душу, вона не втратила здатності цінувати кожен мить життя, але... Гроші — дійсно гарна річ, особливо, якщо їх багато.

* * *

Анастасо з дитинства подобалося спостерігати за процесіями знаті, котрі часто можна було побачити на вулицях міста. Однак, звичайна, плебейська цікавість не була головною причиною цього: просто їй подобалося уявляти себе на місці цих людей — ніби це вона сама їде верхи на